

Na podlagi petega in šestega odstavka 97. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – Odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A in 70/08) izdaja minister za okolje in prostor

P R A V I L N I K

o monitoringu stanja površinskih voda

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

(1) Ta pravilnik v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: direktiva 2000/60/ES) določa:

- način in obseg izvajanja ter pogoje za izvajalce monitoringa stanja površinskih voda in
- način in obliko poročanja o monitoringu stanja površinskih voda.

(2) Monitoring stanja površinskih voda vključuje tudi monitoring hidroloških pojavov v delu, ki se nanaša na kemijsko in ekološko stanje vodnih teles površinskih voda.

2. člen

(uporaba)

(1) Ta pravilnik se uporablja za monitoring stanja vodnih teles površinskih voda, določenih s predpisom, ki ureja določitev in razvrstitev vodnih teles površinskih voda, ali njihove dele ali skupine.

(2) Določbe tega pravilnika, ki se nanašajo na kemijsko stanje površinskih voda, se uporabljajo tudi za vodna telesa teritorialnega morja.

(3) Za umetna in močno preoblikovana vodna telesa se navajanje ekološkega stanja šteje za navajanje ekološkega potenciala, razen, kadar ta pravilnik določa drugače.

3. člen

(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. analizna metoda je zaporedje postopkov, ki se uporabljajo pri merjenju posameznega parametra;
2. meja zaznavnosti je izhodni merilni signal ali vrednost koncentracije nad katero je mogoče z opredeljeno ravniyo zaupanja potrditi, da se vzorec razlikuje od slepega vzorca, ki ne vsebuje zadevnega parametra;
3. meja določljivosti je opredeljeni mnogokratnik meje zaznavnosti pri koncentraciji parametra, ki ga je mogoče določiti s sprejemljivo ravniyo natančnosti. Mejo določljivosti je mogoče izračunati z uporabo ustreznega standarda ali vzorca in jo je mogoče določiti prek najnižje kalibracijske točke na kalibracijski krivulji z izključitvijo slepega vzorca;
4. merilna negotovost je nenegativen parameter, ki označuje raztros kvantitativnih vrednosti, ki jih je na podlagi opravljenih informacij mogoče pripisati merjeni veličini;
5. razširjena merilna negotovost rezultata meritve označuje interval okoli tega rezultata v katerem z določeno statistično verjetnostjo pričakujemo pravo vrednost merjene veličine;
6. posebno varstveno območje je območje v skladu s predpisom, ki ureja posebna varstvena območja (območja Natura 2000).

4. člen

(izvajanje monitoringa)

Izvajanje monitoringa stanja površinskih voda obsega:

- vzpostavitev mreže mest vzorčenja za ugotavljanje kemijskega in ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda,
- vzpostavitev mreže mest vzorčenja za ugotavljanje ustreznosti glede na dodatne zahteve v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda,
- vzorčenje in analize v skladu s programom nadzornega oziroma operativnega monitoringa iz 28. člena tega pravilnika,
- preiskovalni monitoring in
- vodenje evidence o mestih vzorčenja za ugotavljanje kemijskega in ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda.

II. MREŽA MEST VZORČENJA

5. člen

(mreža mest vzorčenja)

(1) Mreža mest vzorčenja je več mest vzorčenja povezanih v merilni sistem, ki omogoča ugotavljanje kemijskega in ekološkega stanja, značilnega za površinske vode vsakega povodja oziroma porečja. Na mestih vzorčenja, ki so vključena v mrežo mest vzorčenja, se zagotovijo podatki o hidroloških parametrih ter meritve parametrov kemijskega stanja in elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda, vključno z zbiranjem in prenosom rezultatov meritev.

(2) Hidrološki parametri iz prejšnjega odstavka so:

- vodostaj in pretok za reke,
- vodostaj, zadrževalni čas ter dotok in iztok za jezera in
- vodostaj in višina valov za obalno vodo.

(3) Mreža mest vzorčenja za monitoring stanja površinskih voda se vzpostavi tako, da se zagotovi skladen in izčrpen pregled kemijskega in ekološkega stanja površinskih voda v vsakem povodju in porečju ter omogoči opredelitev kemijskega stanja vodnih teles površinskih voda ter razvrstitev vodnih teles površinskih voda ter umetnih in močno preoblikovanih vodnih teles v pet razredov ekološkega stanja oziroma ekološkega potenciala.

6. člen

(vzpostavitev mreže mest vzorčenja)

Vzpostavitev mreže mest vzorčenja iz prve in druge alineje 4. člena tega pravilnika obsega:

- načrtovanje in izbiro ter določitev mest vzorčenja za ugotavljanje kemijskega in ekološkega stanja površinskih voda in
- načrtovanje in izbiro ter določitev mest vzorčenja, značilnih za ugotavljanje ustreznosti vode glede na dodatne zahteve v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda.

III. NADZORNI IN OPERATIVNI MONITORING

7. člen

(nadzorni monitoring)

(1) Nadzorni monitoring zajema obdobje enega koledarskega leta in se izvaja enkrat v vsakem obdobju veljavnosti načrta upravljanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo vode, tako da se:

- oceni celovito stanje površinske vode v vsakem povodju ali porečju na posameznem vodnem območju,
- spremeni in dopolni prikaz vplivov človekove dejavnosti na stanje površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja podrobnejšo vsebino in način priprave načrta upravljanja voda,
- omogoči smotno in učinkovito načrtovanje programa monitoringa stanja površinskih voda za naslednje obdobje,
- oceni dolgoročne spremembe naravnih razmer in
- oceni dolgoročne spremembe, nastale zaradi široko razširjenih človekovih dejavnosti.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko nadzorni monitoring izvede v obdobju vsakega tretjega načrta upravljanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo vode, če:

- je iz rezultatov nadzornega monitoringa iz prejšnjega obdobja razvidno, da je zadevno vodno telo doseglo dobro ekološko stanje, in
- je iz rezultatov pregleda vplivov človekove dejavnosti na stanje površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja podrobnejšo vsebino in način priprave načrta upravljanja voda, razvidno, da se vplivi na zadevno vodno telo niso spremenili.

8. člen

(mesta vzorčenja za nadzorni monitoring)

(1) Nadzorni monitoring se izvaja na zadostnem številu vodnih teles površinske vode, tako da se zagotovi dovolj mest vzorčenja za oceno celovitega stanja površinske vode v vsakem povodju ali porečju na posameznem vodnem območju. Pri izbiri teh vodnih teles je treba zagotoviti, da se stanje spremlja zlasti na mestih kjer:

- je pretok pomemben za vodno območje kot celoto, vključno z mesti na velikih rekah, kadar je prispevna površina večja od 2.500 km²,
- je količina vode pomembna za vodno območje kot celoto, vključno z jezeri in vodnimi zadrževalniki s površino večjo od 0,5 km² in obalnimi vodami,
- vodno telo prečka državna meja ali po vodnem telesu teče državna meja in se kemijsko oziroma ekološko stanje ugotavlja na podlagi mednarodnih sporazumov, in
- je potrebno oceniti obremenitve z onesnaževalom, ki se prenese čez državno mejo ali v morje.

(2) V mrežo mest vzorčenja za nadzorni monitoring se vključijo tudi mesta vzorčenja iz priloge Odločbe Komisije z dne 17. avgusta 2005 o vzpostavitvi registra mest, ki bodo sestavljala interkalibracijsko mrežo, v skladu z Direktivo 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta (2005/646/ES) (UL L št. 243 z dne 19. 9. 2005, str. 1).

9. člen

(izbor elementov kakovosti za nadzorni monitoring)

(1) Nadzorni monitoring se na vsakem mestu vzorčenja iz prejšnjega člena izvaja za:

- parametre kemijskega stanja, ki se odvajajo v vode na povodju ali porečju,
- posebna onesnaževala, ki se v pomembnih količinah odvajajo v vode na povodju ali porečju,
- vse biološke elemente kakovosti ekološkega stanja,
- vse splošne fizikalno-kemijske parametre, in
- vse hidromorfološke elemente kakovosti ekološkega stanja.

(2) Obseg meritev in analiz parametrov kemijskega stanja ter splošnih fizikalno-kemijskih parametrov in posebnih onesnaževal se določi v programu nadzornega monitoringa.

10. člen

(operativni monitoring)

(1) Operativni monitoring se izvaja skozi celotno obdobje veljavnosti načrtov upravljanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo vode, tako da se:

- določi stanje tistih vodnih teles površinskih voda, za katera je bilo v skladu s predpisom, ki ureja podrobnejšo vsebino in način priprave načrta upravljanja voda, ocenjeno, da ne bodo dosegla okoljskih ciljev, in
- oceni kakršnekoli spremembe stanja vodnih teles iz prejšnje alineje zaradi izvajanja programa ukrepov.

(2) Pri pripravi programa operativnega monitoringa se upošteva:

- podatke in informacije iz analize vplivov človekove dejavnosti na stanje površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja podrobnejšo vsebino in način priprave načrta upravljanja voda in
- rezultate nadzornega monitoringa.

(3) Pogostost operativnega monitoringa se lahko zmanjša, če se na podlagi podatkov in informacij iz prejšnjega odstavka ugotovi, da vpliv na vodno telo površinske vode ni pomemben, ali če se ustrezna obremenitev odstrani.

11. člen

(mesta vzorčenja za operativni monitoring)

(1) Operativni monitoring se izvaja za vsa vodna telesa površinske vode, za katera velja da:

- je bilo na podlagi analize vplivov človekovih dejavnosti na stanje površinskih voda ali rezultatov nadzornega monitoringa ocenjeno, da ne bodo dosegla okoljskih ciljev,
- se izvajajo ukrepi zaradi doseganja dobrega stanja površinskih voda ali ukrepi, da se prepreči poslabšanje stanja površinskih voda, in
- imajo slabo stanje.

(2) Operativni monitoring se izvaja tudi za vodno telo ali njegov del:

- v katerega se odvajajo odpadne vode, ki povzročajo onesnaženost s parametri kemijskega stanja ali posebnimi onesnaževali ali splošnimi fizikalno-kemijskimi parametri ekološkega stanja površinskih voda,
- ki je obremenjen zaradi znatnega vpliva razpršenih virov onesnaževanja,
- ki je obremenjen zaradi znatnega vpliva hidromorfoloških sprememb,
- kjer se odvzema površinska voda za oskrbo s pitno vodo in
- ki leži na posebnem varstvenem območju.

(3) Mesta vzorčenja za operativni monitoring se izberejo tako, da se:

- zagotovi dovolj mest vzorčenja na vsakem vodnem telesu površinskih voda za ocenitev obsega in vpliva točkovnega vira za vodna telesa, ogrožena zaradi pomembnih točkovnih obremenitev. Kadar vodno telo obremenjuje več točkovnih virov, se mesta vzorčenja lahko izberejo tako, da se oceni velikost in vpliv teh obremenitev kot celote;
- zagotovi dovolj mest vzorčenja v izbranih vodnih telesih površinskih voda za ocenitev velikosti in vpliva razpršenih obremenitev za vodna telesa, ogrožena zaradi pomembnih razpršenih obremenitev. Vodna telesa se izberejo tako, da so reprezentativna za določanje relativnega tveganja nastanka razpršenih obremenitev in relativnega tveganja, da se ne doseže dobro ekološko stanje površinskih voda ter relativnega tveganja, da se ne doseže dodatnih zahtev na posebnih varstvenih območjih;
- zagotovi dovolj mest vzorčenja v izbranih vodnih telesih površinskih voda za oceno velikosti in vpliva hidromorfoloških obremenitev za vodna telesa, ogrožena zaradi pomembnih hidromorfoloških obremenitev. Izbor vodnih teles mora kazati celoten vpliv hidromorfološke obremenitve na vsa vodna telesa;
- zagotovi vzorčno mesto na samem mestu odvzema ali na drugem mestu pred vstopom v postopek obdelave za vodna telesa ali njihove dele, kjer se odvzema površinska voda za oskrbo s pitno vodo.

12. člen

(izbor elementov kakovosti za operativni monitoring)

(1) Operativni monitoring se izvaja na vsakem mestu vzorčenja iz prejšnjega člena za tiste elemente kakovosti, ki kažejo posamezne obremenitve vodnega telesa ali vodnih teles, da se oceni velikost obremenitev in vpliv teh obremenitev na vodna telesa površinske vode.

(2) Operativni monitoring se izvaja za:

- parametre kemijskega stanja, ki se odvajajo v vodno telo,
- metrike, s katerimi se vrednoti biološki element ali elemente kakovosti, ki so najbolj občutljivi na ugotovljene obremenitve vodnih teles,
- posebna onesnaževala in splošne fizikalno-kemijske parametre, ki se v pomembnih količinah odvajajo v vodno telo ali telesa,
- parametre, s katerimi se vrednoti hidromorfološki element kakovosti, ki je najbolj občutljiv na ugotovljeno obremenitev, in
- snovi, ki se odvajajo v površinsko vodo v pomembnih količinah in bi lahko vplivale na stanje vodnega telesa ali njegovega dela, kjer se odvzema površinska voda za oskrbo s pitno vodo, ter se v skladu s predpisom, ki ureja pitno vodo, spremljajo zaradi ugotavljanja zdravstvene ustreznosti pitne vode.

(3) Obseg meritev in analiz parametrov kemijskega stanja ter posebnih onesnaževal in splošnih fizikalno-kemijskih parametrov se določi v programu operativnega monitoringa.

IV. PREISKOVALNI MONITORING

13. člen

(preiskovalni monitoringa)

(1) Preiskovalni monitoring se oblikuje za vodna telesa površinskih voda, kjer je treba ugotoviti:

- razloge za prekoračitve okoljskih standardov kakovosti ali mejnih vrednosti za dobro ekološko stanje, če ti niso znani,
- vzroke za nedoseganje ciljev, če nadzorni monitoring pokaže, da okoljski cilji za vodno telo ne bodo doseženi, operativni monitoring pa še ni vzpostavljen, ali
- velikost in vplive naključnega onesnaženja.

(2) Preiskovalni monitoring se izvaja za tiste parametre in metrike ter v takšnem obsegu, kot je potrebno za ugotavljanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Rezultati preiskovalnega monitoringa se uporabijo pri pripravi programov ukrepov za primere iz prvega odstavka tega člena.

V. IZVAJANJE MONITORINGA

1. Monitoring kemijskega stanja vodnih teles površinskih voda

14. člen

(pogostost monitoringa kemijskega stanja)

(1) Na mestih vzorčenja nadzornega in operativnega monitoringa je potrebno vzorčiti z enakomernimi presledki.

(2) V obdobju nadzornega monitoringa se meritve parametrov kemijskega stanja izvajajo:

- enkrat mesečno v vodi in
- enkrat letno v sedimentu.

(3) V okviru operativnega monitoringa se pogostost meritev parametrov kemijskega stanja določi tako, da se zagotovi dovolj podatkov za zanesljivo oceno stanja ustreznega parametra in časovni razmiki niso večji od:

- enega meseca za meritve parametrov kemijskega stanja v vodi in
- treh let za meritve parametrov kemijskega stanja v sedimentu.

(4) V okviru preiskovalnega monitoringa se analize parametrov izvajajo s tako pogostostjo, da se zagotovi zadostno število rezultatov meritev in analiz za ugotavljanje vzrokov in razlogov iz prve in druge alineje 13. člena ter velikosti in vplivov naključnega onesnaženja iz tretje alineje prvega odstavka 13. člena tega pravilnika.

15. člen

(izvajanje monitoringa kemijskega stanja)

(1) Izvajanje meritev in analiz monitoringa kemijskega stanja obsega:

- vzorčenje površinskih voda,
- pripravo, prevoz in shranjevanje vzorcev,
- prevzem vzorcev v laboratoriju,
- pripravo vzorcev v laboratoriju, merjenje in analizo vzorcev površinskih voda,
- vrednotenje rezultatov analiz za ugotavljanje kemijskega stanja celotnega vodnega telesa površinske vode in
- izdelavo poročila o opravljenih meritvah in analizah.

(2) Za analize vzorcev se uporabljajo analizne metode, vključno z laboratorijskimi, terenskimi in on-line metodami, ki:

– so validirane in dokumentirane v skladu s standardom ISO/IEC-17025, ki je na vpogled pri organu, pristojnem za standardizacijo, ali v skladu z drugim enakovrednim mednarodno priznanim standardom in

– ustrezajo minimalnim izvedbenim merilom za analizne metode.

(3) Posode za vzorce voda, reagenti ali metode za konzerviranje dela vzorca za analizo enega ali več parametrov kemijskega stanja, razpošiljanje in shranjevanje vzorcev ter priprava vzorcev za analizo ne smejo vplivati na rezultate meritev. Vzorce voda je treba hraniti v posodah iz materialov, kot je določeno s standardom SIST ISO 5667-6.

16. člen

(minimalna izvedbena merila za analizne metode)

(1) Analizne metode morajo temeljiti na merilni negotovosti 50 odstotkov ali manj ($k=2$), ocenjeno na ravni ustreznih okoljskih standardov kakovosti v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda, in meji določljivosti, ki znaša 30 odstotkov vrednosti ustreznega okoljskega standarda kakovosti ali manj.

(2) Če za dani parameter okoljskih standardov kakovosti ni na voljo ali če ni na voljo analiznih metod, ki izpolnjujejo minimalna izvedbena merila iz prejšnjega odstavka, se uporabi najboljše razpoložljive tehnike, ki ne povzročajo nesorazmerno visokih stroškov.

17. člen

(pogoji za izvajalca monitoringa kemijskega stanja)

(1) Izvajalec posameznih nalog monitoringa kemijskega stanja, ki se nanašajo na vzorčenje in analize parametrov kemijskega stanja po tem pravilniku, mora:

1. uporabljati sistem vodenja kakovosti v skladu z EN ISO/IEC-17025 ali drugim enakovrednim mednarodno priznanim standardom,

2. dokazovati svojo usposobljenost za analizo parametrov kemijskega stanja, katerih meritve izvaja, na naslednji način:

– z udeležbo v programih preskušanja strokovne usposobljenosti, ki pokrivajo analizne metode iz drugega odstavka prejšnjega člena za parametre kemijskega stanja pri koncentracijah, ki so značilne za programe monitoringa kemijskega stanja v skladu s tem pravilnikom, in

– z analizo dostopnih referenčnih materialov, ki so reprezentativni za zbrane vzorce in vsebujejo ustrezne ravni koncentracij glede na okoljske standarde kakovosti v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda.

(2) Programe preskušanja strokovne usposobljenosti iz prve alineje 2. točke prejšnjega odstavka organizirajo akreditirane, mednarodno ali nacionalno priznane organizacije, ki izpolnjujejo zahteve ISO/IEC navodila 43-1 ali drugega enakovredno mednarodno priznanega standarda. Rezultati udeležbe v teh programih se ocenijo na podlagi sistemov točkovanja, določenih v ISO/IEC navodilu 43-1, standardu ISO-13528 ali drugem enakovrednem mednarodno priznanem standardu.

2. Monitoring ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda

18. člen

(pogostost monitoringa ekološkega stanja)

(1) V obdobju nadzornega monitoringa se analize posebnih onesnaževal in splošnih fizikalno-kemijskih parametrov izvajajo s pogostostjo, ki je za te elemente kakovosti ekološkega stanja določena v prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika. Za biološke in hidromorfološke elemente kakovosti se analize izvedejo vsaj enkrat v obdobju nadzornega monitoringa.

(2) Za operativni monitoring se pogostost analiz posameznih elementov kakovosti ekološkega stanja določi tako, da se zagotovi dovolj podatkov za zanesljivo oceno stanja ustreznega elementa kakovosti in časovni razmiki niso večji od tistih, določenih v prilogi 1 tega pravilnika.

(3) Za preiskovalni monitoring se analize elementov kakovosti izvajajo s tako pogostostjo, da se zagotovi zadostno število rezultatov analiz za ugotavljanje vzrokov in razlogov iz prve in druge alineje 13. člena ter velikosti in vplivov naključnega onesnaženja iz tretje alineje prvega odstavka 13. člena tega pravilnika.

(4) Izbrana pogostost monitoringa mora upoštevati spremenljivost parametrov zaradi naravnih razmer in človekovega vpliva ter mora zagotavljati sprejemljivo raven zaupanja in natančnost rezultatov analiz. Čas vzorčenja je treba izbrati tako, da je vpliv sezonskih nihanj na rezultate čim manjši in je tako zagotovljeno, da rezultati analiz odražajo spremembe v vodnem telesu, ki so nastale zaradi človekovega obremenjevanja. Kadar je to potrebno, se v različnih letnih časih istega leta izvedejo dodatne analize.

(5) V programu monitoringa se lahko določi drugačna pogostost monitoringa od predpisane, če je to potrebno zaradi večje zanesljivosti rezultatov vrednotenja ekološkega stanja.

19. člen

(izvajanje monitoringa ekološkega stanja)

Izvajanje monitoringa ekološkega stanja obsega:

- merjenje temperature vode, električne prevodnosti, pH, nasičenosti vode s kisikom, koncentracije v vodi raztopljenega kisika, prosojnosti in drugih parametrov, ki se jih meri na mestu vzorčenja,
- vzorčenje površinskih voda,
- pripravo, prevoz in shranjevanje vzorcev,
- prevzem vzorcev v laboratoriju,
- pripravo vzorcev v laboratoriju, merjenje in analizo vzorcev površinskih voda,
- vrednotenje rezultatov analiz za ugotavljanje ekološkega stanja celotnega vodnega telesa površinske vode in
- izdelavo poročila o opravljenih meritvah in analizah.

20. člen

(metodologije in standardi za monitoring ekološkega stanja)

(1) Za vzorčenje posameznih bioloških elementov kakovosti ekološkega stanja ter laboratorijsko obdelavo vzorcev se uporabljajo metodologije iz seznama iz preglednice 1 priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika, ki določajo tudi stopnjo determinacije pri vrednotenju s posameznimi elementi ekološkega stanja.

(2) Za izračune posameznih metrik ter vrednotenje ekološkega stanja s posameznimi biološkimi elementi kakovosti ekološkega stanja se uporabljajo metodologije iz seznama iz preglednice 2 priloge 2 tega pravilnika.

(3) Za monitoring hidromorfoloških elementov kakovosti se uporabljajo:

- Metodologija vrednotenja ekološkega stanja rek s hidromorfološkimi elementi,
- Metodologija vrednotenja ekološkega stanja jezer s hidromorfološkimi elementi in
- Metodologija vrednotenja ekološkega stanja obalnih voda s hidromorfološkimi elementi.

(4) Metodologije iz prvega in drugega odstavka tega člena so izdelane za posamezne tipe površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja določitev in razvrstitev vodnih teles površinskih voda.

(5) Metodologije iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena so objavljene na spletnih straneh in so na vpogled na sedežu ministrstva, pristojnega za okolje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(6) Za analize splošnih fizikalno-kemijskih parametrov in posebnih onesnaževal se uporabljajo analize metode, ki ustrezajo pogojem iz drugega odstavka 15. člena tega pravilnika in minimalnim izvedbenim merilom iz 16. člena tega pravilnika. Posode za vzorce vode, reagenti ali metode za konzerviranje dela vzorca za analizo enega ali več splošnih fizikalno-kemijskih parametrov ali posebnih onesnaževal, razpošiljanje in shranjevanje vzorcev ter priprava vzorcev za analizo ne smejo vplivati na rezultate meritev. Vzorce vode je treba hraniti v posodah iz materialov, kot je določeno s standardom SIST ISO 5667-6.

21. člen

(metodologije vrednotenja ekološkega stanja)

(1) Metodologije iz drugega odstavka prejšnjega člena vsebujejo:

- navedbo tipov površinskih voda, za katere je metodologija izdelana,
- referenčne razmere za tipe iz prejšnje alineje,
- metode izračuna metrik, ki so pomembne za vrednotenje s posameznimi biološkimi elementi kakovosti, za tipe površinskih voda iz prve alineje,

– metode normalizacije in transformacije posamezne metrike in

– metode razvrščanja vodnih teles v razrede ekološkega stanja glede na posamezen modul.

(2) Metodologije iz drugega odstavka prejšnjega člena vključujejo tudi sezname taksonov za posamezne metrike ter njihove šifre, skupaj z vrednostmi za izračune posameznih metrik.

22. člen

(pogoji za izvajalca monitoringa ekološkega stanja)

(1) Izvajalec posameznih nalog monitoringa ekološkega stanja, ki se nanašajo na vzorčenje in analize posebnih onesnaževal in splošnih fizikalno-kemijskih parametrov v skladu s tem pravilnikom, mora izpolnjevati pogoje za izvajalca monitoringa kemijskega stanja iz 17. člena tega pravilnika.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko terenske meritve prosojnosti, temperature vode, koncentracije v vodi raztopljenega kisika, nasičenosti vode s kisikom, električne prevodnosti in pH izvaja tudi izvajalec vzorčenja bioloških vzorcev. Izvajalec vzorčenja bioloških vzorcev mora za izvajanje terenskih meritev prosojnosti uporabljati standardno Secchijevo ploščo, za izvajanje terenskih meritev temperature vode, koncentracije v vodi raztopljenega kisika, nasičenosti vode s kisikom, električne prevodnosti in pH pa mora uporabljati standardno elektrometrično metodo.

(3) Pogoje, ki veljajo za izvajalce posameznih nalog monitoringa ekološkega stanja, ki se nanašajo na vzorčenje in analize bioloških elementov kakovosti v skladu s tem pravilnikom, določi Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: agencija).

3. Monitoring vodnih teles površinskih voda na območjih s posebnimi zahtevami

23. člen

(pogostost monitoringa na območjih s posebnimi zahtevami)

(1) Na mestih vzorčenja na vodnih telesih površinskih voda, kjer se voda odvzema za oskrbo s pitno vodo, se meritve parametrov izvajajo s pogostostjo, določeno glede na število oskrbovanih prebivalcev iz preglednice 2 priloge 1 tega pravilnika.

(2) Na mestih vzorčenja na vodnih telesih površinskih voda ali njihovih delih, ki ležijo na posebnih varstvenih območjih, se analize izvajajo s pogostostjo, ki je za posamezne elemente kakovosti določena za operativni monitoring.

24. člen

(izvajanje monitoringa na območjih, kjer se odvzema voda za oskrbo s pitno vodo)

(1) Izvajanje monitoringa na vodnih telesih površinskih voda, kjer se odvzema voda za oskrbo s pitno vodo, obsega:

– merjenje temperature vode, električne prevodnosti, pH, nasičenosti vode s kisikom, koncentracije v vodi raztopljenega kisika, prosojnosti in drugih parametrov, ki se jih meri na mestu vzorčenja,

– vzorčenje površinskih voda,

– pripravo vzorcev, prevoz vzorcev in shranjevanje vzorcev,

– prevzem vzorcev v laboratoriju,

– pripravo vzorcev v laboratoriju, mejenje in analizo vzorcev površinskih voda,

– vrednotenje rezultatov analiz vzorcev iz prejšnje alineje in

– izdelavo poročila o opravljenih meritvah in analizah.

(2) Za analize vzorcev se uporabljajo analizne metode, vključno z laboratorijskimi, terenskimi in on-line metodami, ki ustrezajo pogojem iz drugega odstavka 15. člena tega pravilnika. Posode za vzorce vode, reagenti ali metode za konzerviranje dela vzorca za analizo enega ali več parametrov kemijskega stanja, razpošiljanje in shranjevanje vzorcev ter priprava vzorcev za analizo ne smejo vplivati na rezultate meritev. Vzorce voda je treba hraniti v posodah iz materialov, kot je določeno s standardom SIST ISO 5667-6, ki je na vpogled pri organu, pristojnem za standardizacijo.

25. člen

(pogoji za izvajalca monitoringa na območjih, kjer se odvzema voda za oskrbo s pitno vodo)

Izvajalec posameznih nalog monitoringa iz prvega odstavka prejšnjega člena mora izpolnjevati pogoje za izvajalca monitoringa

kemijskega stanja iz 17. člena tega pravilnika.

26. člen

(izvajanje monitoringa na posebnih varstvenih območjih)

Za izvajanje monitoringa na vodnih telesih površinskih voda ali njihovih delih, ki ležijo na posebnih varstvenih območjih, se uporabljajo določbe 14. do 22. člena tega pravilnika.

VI. PROGRAM MONITORINGA

27. člen

(program monitoringa)

- (1) Monitoring stanja vodnih teles površinskih voda se izvaja na podlagi programa monitoringa, ki ga pripravi ministrstvo.
- (2) Program monitoringa vključuje program monitoringa kemijskega in ekološkega stanja površinskih voda.
- (3) Program monitoringa iz prejšnjega odstavka vključuje tudi program monitoringa na območjih s posebnimi zahtevami.
- (4) Monitoring hidroloških parametrov se izvaja na podlagi programa hidrološkega monitoringa, ki ga pripravi ministrstvo.

28. člen

(vsebina programa monitoringa)

- (1) Program monitoringa mora vsebovati:

- seznam vodnih teles površinske vode za katera se ugotavlja kemijsko in ekološko stanje v okviru nadzornega monitoringa,
- seznam vodnih teles površinske vode za katera se ugotavlja kemijsko in ekološko stanje v okviru operativnega monitoringa,
- izbor mest vzorčenja in njihovo določitev s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1:5.000,
- način vzorčenja površinske vode in sedimenta ter opredelitev in opis postopkov in opreme vzorčenja,
- letni načrt pogostosti vzorčenja ter obseg analiz parametrov kemijskega stanja,
- letni načrt pogostosti vzorčenja ter obseg analiz posameznih elementov kakovosti ekološkega stanja,
- opredelitev metod vzorčenja in analiznih metod parametrov kemijskega stanja in posameznih elementov kakovosti ekološkega stanja, in
- oceno finančnih sredstev za izvedbo programa monitoringa, ločeno za monitoring kemijskega in ekološkega stanja.

- (2) Ne glede na prejšnji odstavek mora program monitoringa vsebovati tudi:

- seznam vodnih teles površinske vode ali njihovih delov, kjer se voda odvzema za oskrbo s pitno vodo,
- opis posameznega zajetja površinske vode, ki se jo odvzema za pitno vodo, ter podatke o količinah zajete vode, o postopkih obdelave vode za pripravo zdravstveno ustrezne pitne vode in podatek o številu oskrbovanih prebivalcev,
- izbor mest vzorčenja in njihovo določitev s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1: 5.000,
- način vzorčenja površinske vode ter opredelitev in opis postopkov in opreme vzorčenja,
- letni načrt pogostosti vzorčenja ter obseg analiz parametrov površinskih voda, ki so predmet monitoringa,
- opredelitev analiznih metod in
- oceno finančnih sredstev za izvedbo programa monitoringa na območjih, kjer se voda odvzema za oskrbo s pitno vodo.

- (3) Program hidrološkega monitoringa mora vsebovati:

- opis mreže merilnih mest,
- izbor merilnih mest in njihovo določitev s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1: 25.000,
- letni načrt pogostosti v skladu s prilogo 1 tega pravilnika ter obseg meritev hidroloških parametrov in

– opredelitev metod za izvajanje meritev ter obdelave merjenih podatkov za hidrološke parametre.

VII. POROČILO O MONITORINGU

29. člen

(poročilo)

(1) Ministrstvo izdela poročilo o vzorčenju ter o meritvah in analizah, ki so predmet monitoringa stanja vodnih teles površinskih voda.

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka vključuje poročilo o kemijskem in ekološkem stanju vodnih teles površinskih voda ter poročilo o stanju vodnih teles površinskih voda na posebnih varstvenih območjih in mora vsebovati podatke o:

- izvajalcih monitoringa,
- pogostosti in obsegu meritev in analiz,
- mestih vzorčenja, času in načinu vzorčenja ter uporabljenih analiznih metodah in metodah vzorčenja,
- rezultatih meritev in analiz za posamezna mesta vzorčenja,
- meji zaznavnosti in razširjeni merilni negotovosti za uporabljene merilne metode po parametrih kemijskega stanja ter posebnih onesnaževalih in splošnih fizikalno-kemijskih parametrih ekološkega stanja in
- vrednotenju rezultatov meritev in analiz vzorcev za obdobje iz programa monitoringa.

(3) Sestavni del poročila iz prvega odstavka tega člena je tudi ocena kemijskega stanja vodnih teles površinskih voda in prikaz kemijskega stanja kot grafična priloga, na kateri so označena:

- z modro barvo vodna telesa površinskih voda, ki imajo dobro kemijsko stanje, in
- z rdečo barvo vodna telesa površinskih voda, ki ne dosegajo dobrega kemijskega stanja.

(4) Sestavni del poročila iz prvega odstavka tega člena je tudi razvrstitev vodnih teles površinskih voda glede na ekološko stanje oziroma umetnih in močno preoblikovanih vodnih teles glede na ekološki potencial ter prikaz razvrstitve kot grafična priloga, na kateri so označena:

- z modro barvo vodna telesa površinskih voda, ki so razvrščena v zelo dobro ekološko stanje,
- z zeleno barvo vodna telesa površinskih voda, ki so razvrščena v dobro ekološko stanje,
- z rumeno barvo vodna telesa površinskih voda, ki so razvrščena v zmerno ekološko stanje,
- z oranžno barvo vodna telesa površinskih voda, ki so razvrščena v slabo ekološko stanje,
- z rdečo barvo vodna telesa površinskih voda, ki so razvrščena v zelo slabo ekološko stanje,
- z zelenimi in svetlo sivimi progami umetna vodna telesa, ki so razvrščena v dober ali največji ekološki potencial,
- z rumenimi in svetlo sivimi progami umetna vodna telesa, ki so razvrščena v zmeren ekološki potencial,
- z oranžnimi in svetlo sivimi progami umetna vodna telesa, ki so razvrščena v slab ekološki potencial,
- z rdečimi in svetlo sivimi progami umetna vodna telesa, ki so razvrščena v zelo slab ekološki potencial,
- z zelenimi in temno sivimi progami močno preoblikovana vodna telesa, ki so razvrščena v dober ali največji ekološki potencial,
- z rumenimi in temno sivimi progami močno preoblikovana vodna telesa, ki so razvrščena v zmeren ekološki potencial,
- z oranžnimi in temno sivimi progami močno preoblikovana vodna telesa, ki so razvrščena v slab ekološki potencial, in
- z rdečimi in temno sivimi progami močno preoblikovana vodna telesa, ki so razvrščena v zelo slab ekološki potencial.

(5) Na grafičnih prilogah iz prejšnjega odstavka se s črno piko na karti označijo tista vodna telesa, ki dobrega stanja ali dobrega ekološkega potenciala niso dosegla zaradi nedoseganja enega ali več okoljskih standardov kakovosti, ki so za parametre kemijskega stanja in posebna onesnaževala določeni za to vodno telo.

(6) Na grafičnih prilogah iz četrtega odstavka tega člena se s črnim trikotnikom na karti označijo tista vodna telesa površinskih voda ali njihovi deli, ki ne dosegajo zahtev za površinske vode, ki se odvzemajo za oskrbo s pitno vodo.

(7) Poročilo iz prvega odstavka tega člena se izdelava za vsako obdobje, na katero se nanaša program monitoringa.

30. člen

(hramba)

(1) Poročilo o monitoringu mora ministrstvo hraniti najmanj deset let.

(2) Podatki monitoringa se hranijo trajno, v bazi podatkov, ki jo vodi ministrstvo in je del informacijskega sistema okolja na področju stanja okolja in njegovih delov v skladu s predpisi o varstvu okolja.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

(prehodne določbe)

(1) Prvi program monitoringa po tem pravilniku pripravi ministrstvo najpozneje do 30. novembra 2009.

(2) V prehodnem obdobju do priprave prvega programa monitoringa po tem pravilniku se monitoring ekološkega stanja izvaja v skladu z naslednjimi programi agencije »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja rek za leto 2006«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja rek za leto 2007«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja rek za leto 2008«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja rek za leto 2009«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja jezer za leto 2006«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja jezer za leto 2007«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja jezer za leto 2008«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja jezer za leto 2009«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja morja za leto 2006«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja morja za leto 2007«, »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja morja za leto 2008« in »Program spremljanja ekološkega in kemijskega stanja morja za leto 2009«.

(3) Pri pripravi poročila o monitoringu stanja površinskih voda v letu 2009 se upoštevajo rezultati monitoringov iz prejšnjega odstavka in rezultati obstoječega imisijskega monitoringa kakovosti površinskih voda, ki se jih odvzema za oskrbo s pitno vodo.

(4) Do prve preveritve vodnih teles površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja metodologijo za določanje vodnih teles površinskih voda, se za vrednotenje ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda lahko uporabijo tipi površinskih voda za vrednotenje ekološkega stanja. Opis teh tipov je na vpogled pri ministrstvu in je dostopen na spletni strani ministrstva.

32. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika prenehata veljati:

– Pravilnik o monitoringu kemijskega stanja površinskih voda (Uradni list RS, št. 42/02 in 41/04 – ZVO-1) in

– Pravilnik o imisijskem monitoringu kakovosti površinskih voda, ki se jih odvzema za oskrbo s pitno vodo (Uradni list RS, št. 40/01 in 41/04 – ZVO-1).

33. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0071-68/2008

Ljubljana, dne 12. januarja 2009

EVA 2008-2511-0174

Karl Erjavec l.r.
Minister
za okolje in prostor

[Priloga 1: Pogostost monitoringa](#)

[Priloga 2: Metodologije za monitoring ekološkega stanja](#)